

شرکت و معاونت در جرائم

در جایی پذیرفته شده و در جایی بلا اثر بشمار می آید نتیجه گرفته میشود که مبنای صحیح ندارد پس نباید صفات خاصه مجرم را در باره معاون مؤثر دانست .

اصل دوم یعنی تساوی مجازات معاون و شریک مورد انتقاد شدید دانشمندان حقوق جزا واقع شده و در آن باب قبلاً سخن رانده شد و حاجت بتکرار نیست .

برای اینکه در خصوص تشخیص میان مرتکب اصلی و معاون و میزان مجازات و مسئولیت آنها از ترتیبات قوانین جزایی کشورهای عمده جهان آگاه باشیم در فصل آینده خلاصه مقررات بعضی از کشورهای خارجه را که در این خصوص وضع شده از نظر خوانندگان میگذرانیم

فصل هفتم

نظر اجمالی بقوانین خارجه در خصوص

شرکت و معاونت

فرانسه - گفتیم که در قانون این کشور فقط مرتکبین مادی را مباشر (فاعل اصلی) دانسته و محرکین و سایر مداخله کنندگان را معاون می شمارند - میزان مجازات فاعل اصلی و شریک و معاون یکسان است - پنهان کردن مجرمین جرم مستقل است - پنهان کردن مالهای حاصل از جنحه و جنایت را سابقاً معاونت می شمارند ولی بر حسب قانون ۱۹۱۵ جرم مستقل شناخته میشود .

ایتالیا - قانون ایتالیا در مواد ۶۳ و مابعد از شرکت و معاونت صحبت میکند : همه شرکاء بمجازات مرتکب اصلی محکوم میشوند - اغوا کنندگان در دردیف شرکاء محسوبند . بالاینهمه جرمی که در نتیجه اغواء کسی واقع شده و مرتکب مادی هم در پیدایش آن سود شخصی داشته باشد مجازات اغوا کننده $\frac{1}{2}$ تخفیف داده میشود در این هنگام مانند این است که اهمیت جزائی محرک را کمتر از شریک و بیشتر از معاون فرض میکنند - مانند

چنانکه ملاحظه میشود از هر دو طرف طریق فرانسوی دور از عدالت است زیرا که بر عکس آن طریق اصولاً بکنفروقتی باید پدر کش محسوب شود که بامقتول رابطه پدر و فرزندنی دارد و وقتی نباید پدر کش تلقی گردد که این رابطه را دارا نباشد ، تعجب در اینجا است : همان پسر که در قتل پدر خود بقاتل (که شخص اجنبی است) معاونت کرده و طبق قانون فرانسه معاون در قتل ساده تشخیص داده میشود هر گاه مرتکب کار هائی شود که شریک در جرم محسوب گردد مطابق قانون مذکور پدر کش شمرده خواهد شد و همچنین در حالت دوم اگر معاون (که شخص بیگانه است) با فرزندنی در قتل پدرش شرکت در جرم کرده باشد پدر کش تشخیص داده نخواهد شد زیرا که مجرمیت و مسئولیت شرکاء بسته بیکدیگر نمیباشد گذشته از معایب مذکور طریق فرانسوی به نظر دانشمندان نواقص دیگری دارد مثلاً اگر تا اندازه که این طریق اتخاذ کرده اصل تشابه مجرمیت درست و بدون اشکال باشد باید در مواردی که بیکدیگر از جهات قانونی مرتکب اصلی از مجازات معاف میگردد معاون نیز از آن استفاده کند مثلاً در سرقت بین زوجین که قانون قابل مجازات نمی داند بایستی با در نظر گرفتن اصل تشابه مجرمیت (در صورتی که صحیح بوده باشد) معاون مجازات نه شود در حالتی که بهیچوجه چنین معافیتهی در قانون فرانسه نسبت بمعاون پذیرفته نشده است .

از این دو مثال بخوبی فهمیده میشود که طریق فرانسوی با قبول اصل تشابه مجرمیت و تاثیر دادن کیفیات مشدده موجود در اوضاع مرتکب اصلی نسبت بمعاون - در مورد کیفیات مخففه او را بهر مند نمیسازد در حالتی که با بایستی تشابه مجرمیت کاملاً پذیرفته شده و آثار خود را چه در مورد کیفیات مشدده و چه کیفیات مخففه ظاهر کند و با طریق دیگر اتخاذ شود و اکنون که تشابه مجرمیت

آن طوری دخالت میکنند که بدون آن دخالت جرم واقع نمیشد .

معاون کسی است که بجز از شقوق مذکور در پیدایش جرم مداخله میکند .

اخفاء کننده کسی است که بیکی از طرق ذیل به مرتکب اصلی کمک میکند :

۱- از نتایج جرم بهره میبرد یا کارهایی میکند که بوسیله آن مرتکب اصلی از نتایج اقدامات خود بهره مند میشود .

۲- برای اینکه جرم کشف نشود اسباب و آلات جرم یا اشیاء و اموال و وجوه حاصله از آن را پنهان می کند .

۳- مرتکب را در منزل خود مخفی و یا در مورد بعض جرائم مخصوص مانند : سوء استفاده از مقامات و اختیارات دولتی - خیانت بدولت - پادشاه کشی - پند کشی - یا درباره مجرمین عادت کرده وسایل فرار مرتکب را فراهم می آورد - ولی در صورتیکه مرتکب اصلی یکی از اقوام نزدیک (که در قانون مصرح است) پنهان کننده باشد شخص پنهان کننده از مجازات معاف میشود .

۴- مامورین کشف جرائم را که قصد ورود بمنازل اشخاص برای پیدا کردن مجرم دارند از انجام وظیفه معاف می کنند .

مجازات معاونین و پنهان کنندگان خفیفتر از مجازات فاعلین اصلی و شرکاء است یعنی مجازات جرم اصلی درباره معاون یکدرجه و در باره پنهان کننده دو درجه تخفیف داده میشود . از خصوصیات قانون اسپانیا اینست که معاونت در امور خلافی را هم قابل مجازات میدانند . در امور خلافی معاون به پائین ترین درجه مجازات محکوم میشود . مجازات فاعل مادی و فاعل معنوی یکسان است - در هر دو قسم اخفاء علم و اطلاع پنهان کننده شرط اساسی قرار داده شده و راجع باخفاء اموال حاصل از جرم تنها استفاده از نتیجه جرم برای مسئولیت پنهان کننده کافی است .

نخه شریفی

قانون فرانسه معاون کسی را گویند که دستورهای لازم را بمجرم داده یا وسایل آسانی ارتکاب جرم را قبلاً یا هنگام عمل فراهم میسازد - مجازات معاون خفیفتر از مجازات فاعل اصلی و شرکاء است و جزیک مورد استثنائی برای معاون نصف مجازات فاعل اصلی را تعیین کرده اند . بجز از تکرار جرم سایر صفات مرتکب اصلی که

از کیفیات مشدود شمرده میشود نسبت بهمه دخالت کنندگان مؤثر است مشروط براینکه معاونین از وجود آن کیفیات آگاه باشند ولی در اینصورت هم $\frac{1}{4}$ مجازات تخفیف داده میشود - بر عکس آنچه گفته شد کیفیات مشدود که درخوه جرم وجود دارد درحق معاونین بدون استثناء مؤثر قرار داده میشود - پنهان کردن مال حاصل از جرم مطابق ماده ۲۱۴ همین قانون جرم مستقل است و هرگاه شخصی اشیاء یا وجوه حاصل از جرم را تملك یا تصاحب یا مخفی کنند یا تصرفات مالکانه در آن بعمل آورد مسئولیت جزائی دارد .

مجازات پنهان کردن در هر حال نصف مجازات جرمی است که مال در نتیجه آن بدست آمده است و این حد اکثر مجازات است ولی در باره اشخاصی که اخفاء اموال حاصل از جرم را عادتاً مرتکب میشوند مجازات سختتر تعیین میشود - اخفاء اشخاص جرم مستقل شناخته شده است .

اسپانیا - در قانون اسپانیا مداخله کنندگان را بسه طایفه تقسیم می کنند :

۱- مرتکبین اصلی و شرکاء .

۲- معاونین .

۳- اخفاء کنندگان .

فاعلین اصلی و شرکاء عبارت از اشخاص ذیل می باشند :

۱- کسانیکه جرم را بتمام و کمال انجام داده اند

۲- کسانیکه دیگری را بارتکاب جرم تحریک

کرده اند .

۳- کسانیکه در پیدایش جرم و در هنگام ارتکاب